

JAARVERSLAG 2013

Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

Vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering op 11 april 2014 te Maastricht

Inleiding

Het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg (NHGL) is in 1910 opgericht en heeft zich sindsdien ontwikkeld tot een unieke vereniging voor natuurstudie en veldonderzoek in deze provincie. Meer dan een eeuw lang zet deze vereniging zich al in voor het stimuleren van veldonderzoek aan en publicaties over geologie, landschap, flora en fauna van de provincie Limburg.

Het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg is een vereniging die met activiteiten als het geven van lezingen en het organiseren van excursies, inventarisaties en monitoringsonderzoeken natuurminnende en -bestuderende vrijwilligers uit Limburg en de rest van Nederland bindt en boeit.

De resultaten van het veelzijdige, vooral door vrijwilligers uitgevoerde onderzoek vinden hun weg naar internetfora en databanken, en worden gepresenteerd in het Natuurhistorisch Maandblad, andere verenigingsperiodieken of omvangrijke publicaties. Zo kan

FOTO: O. OP DEN KAMP

een breed publiek kennis nemen van de vergaarde informatie en op de hoogte blijven van de stand van de natuur. Verder worden voor de leden contactdagen gehouden en worden gezamenlijke terreinexcursies georganiseerd. De vereniging kan voor een aantal professionele taken terugvallen op een kleine gemotiveerde werkorganisatie.

Inkomsten worden voor een deel gegenereerd uit contributies en giften. Voor het uitvoeren van haar kerntaken verkrijgt het Genootschap daarnaast een gewaardeerde aanvulling op de exploitatiebegroting in de vorm van een jaarlijkse subsidie van de Provincie Limburg. De kerntaken zijn: het uitgeven van een maandblad, het organiseren van een contactdag en een inventarisatieweekend, en het faciliteren van de vrijwilligers door een eigen ondersteunend bureau. Voor het uitvoeren van projecten worden aparte subsidies aangevraagd; hiermee worden onderdelen van projecten die door vakkrachten uitgevoerd moeten worden gefinancierd. Het groot-

ste deel van werk aan projecten wordt echter door vrijwilligers gedaan.

Dit jaarverslag geeft inzicht in en verantwoording over het jaar 2013. Het jaarverslag behandelt achtereenvolgens de bestuurssamenstelling en het ledenaantal, de activiteiten die door de Kringen en Studiegroepen zijn ontplooid, personele zaken, de meest recente jaargang van het Natuurhistorisch Maandblad en andere actuele uitgaven, promotie en publiciteitscampagnes, het overzicht van actuele ontwikkelingen in projecten en bevat tenslotte een korte financiële paragraaf.

Leden en bestuur

De afgelopen jaren heeft het ledenaantal kleine schommelingen ondergaan. In 2013 daalde het aantal leden wederom, waarbij er voor het eerst in decennia minder dan 1200 leden bij de vereniging aangesloten waren. Een groot aantal leden is het Genootschap door de jaren heen trouw; een lidmaatschap lijkt voor het leven. In 2013 werden in vijf verschillende categorieën 1153 leden geregistreerd.

Het aantal jeugdleden bleef stabiel terwijl het aantal reguliere leden met ongeveer honderd afnam. Het aantal 65+-leden bleef stabiel. Jeugdleden en 65+-leden betalen de helft van de contributie die voor reguliere leden geldt. Aan bedrijven en professionele organisaties wordt een verhoogde contributie berekend. Sinds aanvang 2012 werd een nieuwe, iets hogere contributie van kracht, om met de langjarige kostenontwikkeling in de pas te blijven. De ledenadministratie werd ook in 2013 weer door vrijwilligers beheerd.

Het onderstaande overzicht geeft de verdeling van het aantal betalende leden over de onderscheiden categorieën weer.

Categorie	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Jeugd en student-leden	5	6	7	7	7	11	11
65+-leden	383	379	312	313	288	277	268
Gewone leden	713	812	887	884	869	928	899
Instellingen	35	42	51	51	52	52	48
Abonnementen	17	17	11	11	10	12	
Totaal geregistreerde leden	1153	1256	1268	1266	1226	1280	1226

Naast de voornoemde ledenaantallen zijn er vier ereleden. Als blijk van waardering voor hun bijdrage aan de verenigingsactiviteiten werd aan verschillende relaties of gastsprekers een gratis lidmaatschap voor een jaar aangeboden. Via het Natuurhistorisch Museum worden verder 64 maandbladen naar relaties van het museum verzonden. Daarnaast werd een 60-tal huisgenootleden geregistreerd. In totaal waren er bij de vereniging daarmee 1280 personen en instanties aangesloten.

In 2013 werd de bestuurlijke samenstelling grotendeels gecontinueerd. De in het Algemeen Bestuur zittende leden Marian Baars, Wilfred Schoenmakers, Raymond Pahlplatz en Denis Frissen waren volgens rooster aftredend; allen werden herkozen voor een nieuwe periode van drie jaar. Arjan Ova was niet meer herkiesbaar en nam afscheid van het Algemeen Bestuur. Een uitbreiding en vervanging van bestuursleden werd voorbereid om ook in het bestuur doorstroming en verjonging te houden. Zowel de penningmeester als secretaris gaven medio 2013 aan hun functie te gaan beëindigen. Nieuwe bestuursleden worden steeds in de ALV in april benoemd. Per 31 december 2013 was de samenstelling van het bestuur als volgt.

Harry Tolkamp	voorzitter
Denis Frissen	secretaris
Linda Horst	penningmeester
Rob Geraeds	ondervoorzitter
Marian Baars	lid algemeen bestuur
Wouter Jansen	lid algemeen bestuur
Raymond Pahlplatz	lid algemeen bestuur
Nicole Reneerkens	lid algemeen bestuur
Stef Keulen	lid algemeen bestuur
Wilfred Schoenmakers	lid algemeen bestuur
Jan-Joost Bakhuizen	lid algemeen bestuur
Pieter Puts	lid algemeen bestuur
Victor van Schaik	lid algemeen bestuur

Activiteiten van studiegroepen en kringen

Binnen het NHGL waren eind 2013 15 Studiegroepen en vijf Kringen actief. Leden kunnen hierdoor profiteren van zowel de thematische georganiseerde Studiegroepen als van de regionaal opererende Kringen. De activiteiten van Kringen en Studiegroepen zijn voor alle geïnteresseerden (ook voor aspirant-leden) toegankelijk. Met wisselende intensiteit werden velerlei veldbiologische inventarisaties, onderzoeksprojecten, werkdagen, cursussen, excursies en lezingen georganiseerd.

Kring of Studiegroep	2013 Aantal activi- teiten	2013 Gemid- deld aantal deel- nemers	2012 Aantal activi- teiten	2012 Gemid- deld aantal deel- nemers	2011 Aantal activi- teiten	2011 Gemid- deld aantal deel- nemers
Herpetologische studiegroep	8	14	7	15	6	12
Plantenstudiegroep	47	12	45	12	48	12
Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeves	5	48	5	45	5	54
Vlinderstudiegroep	10	13	10	15	10	13
Zoogdierenwerkgroep	3	10	4	12	5	12
Paddestoelenstudiegroep	25	10	26	10	23	9
Vissenwerkgroep	4	7	4	6	3	8
Sprinkhanenstudiegroep	6	5	4	4	4	6
Vogelstudiegroep	2	75	2	73	2	70
Mossenstudiegroep	28	2	26	2	34	2
Werkgroep Driestruik	12	11	10	8	10	7
Libellenstudiegroep	3	12	3	10	3	12
Mollusken Studiegroep Limburg	15	6	15	5	15	5
Fotostudiegroep	1	15	0	0	0	0
Plantenstudiegroep Weert	10	8	12	7	13	4
Kring Maastricht	9	25	9	23	9	27
Kring Heerlen	16	15-25	17	31	8-7	15-40
Kring Venlo	35	10	32	10	42	11
Kring Roermond	5	43	6	45	6	48
Kring Venray	5	11	5	8	5	8

Bij twee getallen duiden deze op respectievelijk excursies en lezingen.

Onderstaand volgt een beknopte bloemlezing van allerlei activiteiten die in de loop van 2013 zijn georganiseerd.

Eigen leden van de Vlinderstudiegroep verzorgden tijdens hun bijeenkomsten weer een tiental interessante lezingen. Het vlinderjaar 2013 kenmerkte zich door een vroeg ontluikend voorjaar dat echter

meteen door een flinke koude periode in maart en april werd onderbroken. Vanaf juni werd het weer echter dusdanig warm en droog dat er een goed vlinderjaar werd opgetekend. Door gericht onderzoek in de regio Heerlen werd het aantal vindplaatsen van lepenpage uitgebreid. Verschillende waarnemingen van bijzondere soorten haalden de regionale media, zowel krant als tv. Het nachtvlindermonitoringsproject ging het zesde seizoen in, met een constant grote aanlevering van waarnemingen als resultaat. Door deelname aan de "Nationale Nachtvlindernacht" werd de bekendheid van het project verder vergroot.

FOTO: G. OP DEN KAMP

De Plantenstudiegroep organiseerde het hele jaar door activiteiten rond het thema heide. Zo waren er in het winterseizoen lezingen over onder meer de Brunsummerheide en het heidebeheer door Stichting het Limburgs Landschap. In april vond de Euregionale botanische bijeenkomst plaats rondom het thema heide met sprekers uit Nederland en Duitsland en een excursie over de Brunsummerheide. Hieraan namen botanici uit Nederland, België en Duitsland deel. In het zomerseizoen werd dit voortgezet met onder meer zeer interessante excursies naar de Duitse Drover Heide en de Belgische Zijpbeekvallei. In eigen provincie werden er van april tot september wekelijks streepexcursies ondernomen. Ook de avondexcursies waren zeer geslaagd. In de tweede helft van het jaar werden lezingen georganiseerd rondom het thema agrarisch natuurbeheer.

Door de Plantenwerkgroep Weert werd die regio specifiek onder de loep genomen met speciale aandacht voor gebieden als Roventerpeel, Heijkersbroek, Laagbroek en Maarheezerveld. Een groeiende groep plantenkarteerders is in deze regio betrokken bij het Genootschap. Voor het Genootschap is deze regio specifiek van belang omdat er al jaren wordt gestreefd naar de opzet van een regionale Kring. Mogelijk dat met de aandacht vanuit het Grenspark Kempen~Broek deze regio verder qua aandacht en ledenactiviteiten kan groeien (zie verder onder "Maandblad en publicaties").

Kring Heerlen trok met haar programma weer een groot aantal deelnemers naar lezingen en excursies. Bij lezingen zijn doorgaans minstens 25 toehoorders aanwezig, bij excursies gemiddeld 15 personen. Door samen met andere studiegroepen activiteiten te ondernemen wordt een grote doelgroep aangesproken. Kennisuitwisseling tussen de verschillende deelnemers komt hierbij optimaal tot stand. Interessant waren de verschillende lezingen en excursies over enigszins agrarisch getinte thema's, zoals de oude huiddierrassen Mergellandhoen en Mergellandschaap, het akkerbeheer op de Schinveldse es en de hoogstamboomgaarden rondom Welten. Aan de laatste twee onderwerpen werd ook een excursie verbonden.

FOTO: O. OP DEN KAMP

Zeer geslaagd waren ook de lezingen over de Roer en de akkervogels in het hamsterreservaat bij Sibbe.

Op het vlak van amfibieën en reptielen werden afgelopen jaar door leden van de Herpetologische studiegroep verrassende ontwikkelingen geconstateerd in het zuiden van de provincie. Zo werd de opmars van de Ringslang langs de Worm verder gevolgd en in interessante artikelen vastgelegd. Daarnaast kwamen er van de Sint Pietersberg, na een periode van 55 jaar afwezigheid, weer waarnemingen van Gladde slangen aan het licht.

Afgelopen jaar inventariseerde de Sprinkhanenstudiegroep met regelmaat gebieden langs de Maas. Verschillende natuurontwikkelingsgebieden leverden er nieuwe vindplaatsen op van soorten als Gouden sprinkhaan of Greppelsprinkhaan. Speciale aandacht kreeg daarnaast de Brunsummerheide waar verschillende inventarisatie-excursies werden georganiseerd. Door veel waarnemingen aan relatief algemene soorten neemt het verspreidingsbeeld hiervan in belangrijke mate toe; veel van de excursies zijn gericht op het vullen van waarnemingslacunes.

Huisvesting en personeel

Het Natuurhistorisch Genootschap deelt in het GroenHuis te Roermond een prima kantoor met verschillende andere groene organisaties. Door de gezamenlijke huisvesting met de Limburgse Milieufederatie, het IVN, de Stichting IKL, Grenspark Maas-Swalm-Nette en gebiedsbureau Ons WCL kan vanuit een optimale locatie worden gewerkt. Het Genootschap is een kleine organisatie; een dergelijke huisvesting met een goed gefaciliteerd kantoor, inclusief ruime vergaderzaal kan alleen worden opgebracht via een gezamenlijke huisvesting. Voordeel voor andere organisaties is dat zij meteen veel kennis en informatie over flora en fauna binnen handbereik hebben. In het GroenHuis-overleg vindt uitwisseling en informatie-overdracht tussen de voornoemde organisaties plaats.

Het bestaansrecht van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg ligt in een enorme betrokkenheid en motivatie van vele vrijwilligers. Steeds kon het kantoorpersoneel ondersteund door een schare aan vrijwilligers groots opgezette activiteiten als de Genootschapsdag aan. Dankzij hen werden deze dagen tot een succesvol evenement. Voor structurele activiteiten als de ledenadministratie en het publicatiebureau kon ook in 2013 weer wekelijks op vrijwilligers worden gerekend.

De professionele bezetting van het kantoor bestond gedurende 2013 uit:

- Olaf Op den Kamp (bureaumanager, 32 uur per week),
- Jeanne Cuypers (assistent bureaumanager, 24 uur per week),
- Roel Steverink (gedetacheerd receptiemedewerker, 36 uur per week).

Vanwege de inzet en betrokkenheid van het personeel worden geregeld te veel uren gemaakt. Hierdoor komt in een enkel geval verlofopname en vakantie in het geding. Na eerdere afbouw nam in 2013 het aantal achterstallig op te nemen vakantie-uren weer toe. In financiële zin moest hiervoor een reserve achter de hand worden gehouden. Roel Steverink, in dienst bij de Stichting Phoenix, werd bij het Natuurhistorisch Genootschap gedetacheerd als receptiemedewerker van het GroenHuis. Zijn salariskosten werden nagenoeg geheel gedragen door de Stichting Phoenix en de gezamenlijke partners in het GroenHuis.

De procentuele verdeling van de arbeidstijd van de bureaumanager was als volgt:

Omschrijving	2012	2012	2011	2010	2009	2008
Totaal aantal gewerkte uren	1312	1078	1413	1399	1430	1400
Kantoor, organisatie, bestuur, kringen & studiegroepen	59	61	45	37	25	27
GroenHuis	3	3,5	2,5	3,5	3	2
Redactie Natuurhistorisch Maandblad	24,5	23,5	16	14	19	19
Projecten en overig	0	2	16,5	20,5	17	20
Stichting Natuurpublicaties Limburg	10	5	15	11	14	1
Stichting NatuurBank Limburg	3,5	5	5	14	22	31

Maandblad en publicaties

In 2013 verscheen de 102^e jaargang van het *Natuurhistorisch Maandblad*. Deze jaargang telde twaalf nummers, waarvan er vier als themanummer verschenen. In totaal had de jaargang een omvang van 352 pagina's. Naar aanleiding van het inventarisatieweekend in het Roerdal verscheen er een tweetal nummers die volledig in het teken stonden van flora en fauna van dit gebied.

Ook verschenen er themanummers over de Meinweg: "Bijzondere gewervelde dieren in Nationaal Park De Meinweg" en "Entomologisch onderzoek in Nationaal Park De Meinweg". Dit laatste was gekoppeld aan het inventarisatieweekend in de Meinweg in 2012. Deze themanummers konden worden uitgegeven vanuit het project Natuurkwaliteitsimpuls Nationaal Park de Meinweg.

De redactie bereidde daarnaast tal van interessante artikelen en themanummers voor. Als vervolg op het eerder in het Kempen~Broek georganiseerde Genootschapsweekend werd er door een groot auteursteam gewerkt aan het opzetten van een the-

manummer over dit gebied. Vanwege het toch al grote aantal themanummers in 2013 zal dit pas in 2014 worden uitgegeven. Sowieso prijst de redactie zich gelukkig dat er steeds op een brede pool aan auteurs kan worden teruggevallen om een interessante reeks als het Natuurhistorisch Maandblad op een constant hoog inhoudelijk niveau te kunnen uitgeven.

Het jaarlijks verschijnende tijdschrift *Limburgse Vogels* had een omvang van 96 pagina's. Het verscheen in een oplage van 450 stuks en werd aan 339 vaste abonnees verzonden. In deze editie werd de omvangrijke set aan gegevens, verkregen via 22 jaar provinciale broedvogelmonitoring, geëvalueerd. Daarnaast gingen artikelen onder meer over kolonievogels in 1990-2012, de meerwaarde van hamsterreservaten voor uilen, en de vogelcollecties van de familie Vallen. Tevens verscheen het gebruikelijke overzicht van opmerkelijke waarnemingen van minder algemene en zeldzame soorten, dit keer over 2012. Rubrieken over zeldzame broedvogels en voorjaarsfenologie completeren al jaren deze fraaie publicatie van de Vogelstudiegroep.

De Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven brengt met ondersteuning van het Genootschap haar eigen tijdschrift *SOK Mededelingen* uit. In 2013 verschenen hiervan twee nummers. De SOK mededelingen 58 en 59 (verschenen in respectievelijk januari en november 2013) beschrijven de afgegraven mergelrotswand bij het

buurtschap Geulhem en de Romeinse bouwsteenwinning en het gebruik van kalksteen in Zuid-Limburg in de vroegste tijd. Daarnaast verschenen er nog vijf nummers van *SOK-Info* (153 t/m 157).

Verschillende andere Studiegroepen en Kringen geven ook periodieken of mededelingenbladen voor leden uit. In wisselende oplage en verschijningsfrequentie zijn dat convocaties, waarnemingenverslagen of notulen van bijeenkomsten. Daarbij wordt gebruik gemaakt van websites, digitale nieuwsbrieven, mailgroepen, maar ook van meer traditionele papieren nieuwsbrieven.

Promotie en publiciteit

De jaarlijks terugkerende Genootschapsdag werd op zaterdag 16 februari 2013 gehouden. Traditiegetrouw wordt deze in het Bisschoppelijk College Broekhin in Roermond georganiseerd. De dag werd bezocht door zo'n 180 deelnemers, veelal leden. Deze keer passeerde een groot aantal korte en lange lezingen rondom biodiversiteit in de Limburgse bossen de revue. Tevens werd uitgebreid stilgestaan bij het 100-jarig jubileum van het Natuurhistorisch Museum in Maastricht. Het Genootschap werkte mee aan een uitgave in de reeks "Maastrichts Silhouet" welke geheel in het teken stond van dit jubileum.

Begin juni organiseerde het NHGL het inventarisatieweekend, beter bekend als het Genootschapsweekend. Dit jaar werd opnieuw de samenwerking met EIS Nederland aangegaan en werd er een 1000-soortendag georganiseerd in het Roerdal.

FOTO: S. OLPDENKAMP

Door samenwerking in het project Natuurkwaliteitsimpuls Meinweg kon weer een enorm aantal waarnemingen aan het gegevensbestand worden toegevoegd.

Voor het zesde jaar op rij werd in samenwerking met het Overlegorgaan Nationaal Park De Meinweg, Staatsbosbeheer en de Stichting Koekeloere de Meinweg EcoTop georganiseerd. Een keur aan waarnemers hield voordrachten over het door hen uitgevoerde onderzoek. Tevens werd op dit symposium het door de Stichting Natuurpublicaties Limburg uitgegeven boek "De Biodiversiteit van Nationaal Park De Meinweg, Een historisch overzicht van alle waargenomen planten en dieren in de periode 1900-2012, inclusief een volledige bibliografie" gepresenteerd.

Het Genootschap nam deel aan Festa Natura dat dit jaar rond Fort Sint Pieter in Maastricht plaatsvond. Door vele vrijwilligers van betreffende studiegroepen worden op landelijke uitwisselingsdagen als de RAVON-dag, de SOVON-dag, de LIKONA-dag of de jaarlijkse dag van de Vlinderstichting infostands bemand en publicaties uit Limburg aan de man gebracht.

Gedurende het jaar 2013 werd een nieuwe website van het Natuurhistorisch Genootschap gelanceerd. De oude site die als weinig toegankelijk en verouderd gold werd afgebouwd en vervangen door meer eigentijdse inhoud en vorm. Met name de ouderheidsvriendelijke vormgeving, waardoor verschillende individuele leden de site van steeds weer nieuwe inhoud kunnen voorzien, spreekt erg aan. Naast de website werd het Genootschap ook actief op Facebook, waar binnen de kortste keren enkele honderden volgers kwamen.

Beleidsbeïnvloeding

Het Natuurhistorisch Genootschap wordt regelmatig door haar leden en achterban op de hoogte gesteld van projecten of situaties waarbij natuurwaarden in het gedrang raken of zijn. Als er wettelijk

FOTO: OP DER KAMP

ke, veelal planologische, procedures werden gevoerd werden indieners van zienswijzen steeds op weg geholpen via de contacten met de Milieufederatie.

Ten behoeve van beleidsbeïnvloeding kunnen leden een beroep doen op het waarnemingenarchief van het Genootschap zoals deze via de NatuurBank Limburg in de NDFP (Nationale Databank Flora en Fauna) opgeslagen is. Deze informatie kan benut worden in planologische procedures, maar ook gebruikt worden om positieve invloed op beheer van natuurterreinen uit te oefenen. Begin 2013 vond visievormend overleg plaats over de toekomst van de zusterstichtingen NatuurBank Limburg en de Lierlei. Een mogelijk samengaan van beide stichtingen werd afhankelijk gesteld van ontwikkelingen bij de GaN (GegevensAutoriteit Natuur) en de NDFP. Gedurende het jaar 2013 maakte de GaN een stormachtige ontwikkeling door, waarna ze eind 2013 ophield te bestaan en de NDFP onder de verantwoordelijkheid van een consortium terecht kwam waarbij het IPO (Interprovinciaal Overleg) het voortouw had. Het is nog niet geheel duidelijk wat hiervan de consequenties voor de NatuurBank zullen zijn. Het Natuurhistorisch Genootschap en de NatuurBank Limburg zijn druk in overleg geweest met partnerorganisaties als waarneming.nl en Staring Advies om de eerdere overeenkomst zoveel mogelijk op een gelijk dienstenniveau te kunnen continueren. De positie van de VOFF met organisaties als Ravon, Sovon, Floron en Vlinderstichting is hierbij ook van belang.

In sommige gevallen werd door leden op persoonlijke titel bezwaar gemaakt tegen voor natuur en landschap schadelijke initiatieven. Het bestuur ondersteunde een actie betreffende een groeiplaats van beschermde Blaasvarens in de gemeente Valkenburg aan de Geul die verloren dreigde te gaan.

Het Natuurhistorisch Genootschap en haar leden zijn vertegenwoordigd in diverse overlegorganen en -gremia, zo wordt deelgenomen aan onder andere:

Overlegorgaan	Deelname
Algemeen Bestuur Stichting het Limburgs Landschap	Harry Tolkamp
Raad van Toezicht GroenHuis Roermond	Harry Tolkamp
Milieufederatie Limburg	Stef Keulen
Mergelland Corporatie	Stef Keulen
Bestuur CNME Maastricht	Jan-Joost Bakhuizen

Het Dagelijks Bestuur heeft ook jaarlijks overleg met Natuurmonumenten en het Natuurhistorisch Museum Maastricht, alsmede met de besturen van de nevenstichtingen (NatuurBank, Natuurpublicaties Limburg, Van Schaik Stichting en De Lierlei).

Voortgang projecten

Project	Voortgang in 2013
Libellenatlas	Wederom werden nieuwe inventarisaties uitgevoerd en witte hokken geïnventariseerd om het verspreidingsbeeld verder te actualiseren.
Flora van Midden-Limburg	In 2013 werd dit project op een laag pitje voortgezet.
Sprinkhanen en krekels van Limburg	Vanwege de door EIS-Nederland uit te geven atlas werden in 2013 nog veel waarnemingen doorgegeven voor het opmaken van een atlasdatabestand, specifieke soorten werden gemonitord en een aantal gebieden kreeg meer aandacht.
Atlas van zegge-soorten in Limburg	Gedurende 2013 werd de laatste hand gelegd aan het manuscript en de verspreidingskaarten.
Verstoringsonderzoek vleurmuizen	In 2013 werd het project gecontinueerd waarbij de meetopstelling redelijk tot goed functioneerde.
Atlas van de Flora in Zuid Limburg	Het project werd verder uitgewerkt in een concept projectplan. Geregeld overleg door een projectteam maakte afbakening van het project realistischer. Veel energie werd er daarnaast gestopt in het uitzoeken van herbariummateriaal en het inventariseren van hokken met onvoldoende gegevens.
Atlas van Mollusken in Limburg	Een voorlopige verspreidingsatlas werd gepresenteerd; hieruit bleek dat het waarnemingenbestand op orde is. Eerste soortbeschrijvingen werden met redactie en Stichting Natuurpublicaties Limburg besproken. Uniformering en uitbreiding van teksten is nog een belangrijke opgave om tot een afgerond manuscript te komen.
Nachtvlinder Monitoring Limburg	In 2013 werd het project voortgezet waarbij nog steeds de nadruk ligt op het genereren van waarnemingen en betrekken van meer waarnemers. Een themanummer van het Maandblad is voorzien.
Natuurkwaliteitsimpuls de Meinweg	Gedurende 2013 werd het project onder verantwoordelijkheid van de zusterstichting Natuurpublicaties Limburg uitgevoerd. Het resulteerde in een enorme stroom gegevens over de Meinweg die werden opgetekend in enkele themanummers van het Natuurhistorisch Maandblad. Ook verscheen de publicatie "De Biodiversiteit van Nationaal Park De Meinweg".

Financiën

De totale exploitatiekosten over 2013 bedroegen € 208.351,-. Het boekjaar werd afgesloten met een negatief saldo van € 13.100,- mede als gevolg van de noodzaak om de teruglopende bijdrage van de Natuurbank Limburg in de salariskosten van de bureaumanager m.i.v. 2014 te moeten opvangen door een dotatie in een reserve. Dit is nodig als gevolg van het opheffen van de GaN en de onzekerheid van een vervolg. De provincie Limburg stelde een exploitatiesubsidie beschikbaar van € 93.823,-. In overleg met de Provincie Limburg en met goedkeuring van het Algemeen Bestuur werd de algemene reserve iets afgebouwd. Gelden uit de reserve werden benut omdat enige personeelskosten niet doorbelast konden worden en om uitstaande verloopverplichtingen te kunnen vergoeden.

De opbrengsten van contributies van Natuurhistorisch Genootschap, Limburgse Vogels en SOK Mededelingen bedroegen € 50.230,-. De druk- en verzendkosten voor de verschillende bladen bedroegen in totaal € 61.631,- respectievelijk € 9.850,-. Deze vielen ten opzichte van eerdere exploitatie en begroting lager uit doordat er voor verschillende themanummers aanvullende bijdragen konden worden verworven.

De personeelskosten bedroegen in 2013 in totaal € 99.648,-.

Voor het overige waren er inkomsten uit de verkoop van publicaties en bijdragen ten behoeve van mededelingenbladen. Gedetailleerde informatie is opgenomen in de jaarrekening 2013.